

CRO Luchthaven Rotterdam

Betreft : **concept** Verslag bijeenkomst CRO luchthaven Rotterdam d.d. 19 december 2019

Aanwezig:

Voorzitter : dhr. J. van der Vlist
Secretaris : dhr. E. Struch

Leden / plaatsvervangende leden / ambtelijke ondersteuning/ adviseurs:

Provincie Zuid-Holland : dhr. K. de Jong
Gemeente Rotterdam : dhr. R. van der Bolt
Gemeente Schiedam : dhr. J. Ooijevaar
Gemeente Schiedam : mw. L. Voogelaar
Gemeente Lansingerland : dhr. S. Fortuyn
Gemeente Lansingerland : mw. T. Dronkers
Rotterdam The Hague Airport : dhr. S. van der Kleij
Rotterdam The Hague Airport : dhr. S. Liebeek
Luchtverkeersleiding Nederland : dhr. P. van der Werf
Gebruikers Grote Luchtvaart : dhr. H. Vos
Gebruikers Kleine Luchtvaart : dhr. O. Bal
Bewonersvertegenw. Rotterdam : dhr. J. Poot
Bewonersvertegenw. Rotterdam : dhr. J. Schendstok
Bewonersvertegenw. Lansingerland : mw. T. van de Coevering
Bewonersvertegenw. Schiedam : dhr. H. Lamphen
Natuur en Milieufederatie ZH : mw. S. Kuijpers
Bedrijfsleven (VNO-NCW) : mw. P. Tiel
DCMR Milieudienst Rijnmond : dhr. R. Spaans

Agendalid:

BTV : mw. J. van der Hoof *)

Afwezig:

Provincie Zuid-Holland : mw. W. de Zoete
Gemeente Rotterdam : mw. J. Bokhove
Bewonersvertegenw. Schiedam : dhr. J. Witjes
Luchtverkeersleiding Nederland : dhr. J. Verspeek
Natuur en Milieufederatie ZH : dhr. A. Ouwehand
DCMR Milieudienst Rijnmond : dhr. R. Algra

*) Een agendalid is geen lid van de CRO en neemt niet deel aan de vergadering.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

Er zijn berichten van verhindering ontvangen van mw. De Zoete, dhr. Verspeek, dhr. Algra en dhr. Witjes. Zij worden vervangen door respectievelijk dhr. De Jong, dhr. Van der Werf, dhr. Spaans en dhr. Lamphen. dhr. Schendstok resp. dhr. Broersen.

a. agenda

Omdat de gasten van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) reeds aanwezig zijn, stelt de voorzitter voor om te beginnen met agendapunt 12. Met deze volgorde wijziging wordt de agenda vastgesteld.

2. Mededelingen

Dhr. Spaans wijst op de nieuwe luchtvaartpagina op de website van de DCMR. De link naar deze pagina zal op de website van de CRO worden geplaatst. **(actie: secretaris)**

Er zijn verder geen mededelingen.

3. Benoemingen

De voorzitter verleent dhr. S.M. (Steven) van der Kleij met ingang van 19 december 2019 ontslag als lid van de CRO namens Rotterdam The Hague Airport.

De voorzitter benoemt dhr. S. (Bas) Liebeek met ingang van 19 december 2019 als lid van de CRO namens Rotterdam The Hague Airport.

De voorzitter verleent dhr. J. (John) Poot met ingang van 19 december 2019 ontslag als lid van de CRO namens de omwonenden uit Rotterdam.

De voorzitter benoemt dhr. J.R.H. (Hans) Schendstok met ingang van 19 december 2019 als lid van de CRO namens de omwonenden uit Rotterdam.

De voorzitter dankt de heren Poot en Van der Kleij, beide mannen van het eerste uur, voor hun inzet in de afgelopen jaren en geeft een korte terugblik op deze periode.

4. Ingekomen stukken

In zijn notitie (4.d) stelt dhr. Witjes, dat niet reeds jarenlang maar pas sinds de capaciteitsdeclaratie van zomer 2018 het maximum aantal vertrekkende passagiers tussen 7 en 8 uur 's morgens op 1200 gesteld is. Tot die tijd was dat 835 passagiers. Dhr. V.d. Kleij constateert dat dhr. Witjes gelijk heeft.

Er zijn verder geen opmerkingen naar aanleiding van de ingekomen stukken.

5. Verslagen

a. concept verslag overleg 26 september 2019

tekst:

- Pagina 4, punt 9.c, 1^e alinea, 3^e regel: "Hij weet nog niet of het juridisch mag." Dhr. van der Kleij heeft dit in zijn herinnering niet zo gezegd, althans niet zo bedoeld. Hij zou de tekst graag als volgt aangepast zien: "Dhr. V.d. Kleij stelt vast dat voor het vervroegen van de laatste slottijd naar 21:55 geen juridische toetsing heeft plaatsgevonden."
- Pagina 7, punt 16, 5^e alinea, 2^e regel: "Het aantal van maximaal 1200 vertrekkende passagiers staat namelijk al jarenlang in de capaciteitsdeclaratie." Ook dit heeft dhr. van der Kleij in zijn herinnering niet zo gezegd, althans niet zo bedoeld. Hij zou de tekst graag als volgt aangepast zien: "Het aantal van maximaal 1200 vertrekkende passagiers is in de capaciteitsdeclaratie niet aangepast ten opzichte van het vorige jaar."

Met bovenstaande wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

naar aanleiding van:

Er zijn geen opmerkingen naar aanleiding van het verslag.

b. actielijst

- 2019 09 nr. 6 (Capaciteitsdeclaratie: kaders en plek waar regels te vinden zijn, op papier zetten): dhr. Ooijevaar informeert naar de stand van zaken. Dhr. V.d. Kleij antwoordt dat de notitie nog niet af is, en pas de volgende vergadering beschikbaar zal zijn.
- 2019 09 26 nr.3 (Hinder: uitzoeken of en zo ja, waarom vaker over De Zweth gevlogen wordt): dhr. Ooijevaar informeert naar de uitkomst. Dhr. Spaans zegt hiervan echter niet op de hoogte te zijn. Afgesproken wordt dat de inhoud van het aan mw. Deurloo gegeven antwoord van DCMR en LVNL alsnog met de CRO gedeeld zal worden. **(actie: LVNL/DCMR)**
(noot secretaris: dit actiepunt was door de secretaris gemarkeerd als afgerond op basis van een terugkoppeling door dhr. Algra, namelijk dat het antwoord van DCMR en LVNL rechtstreeks is teruggekoppeld naar mw. Deurloo.)
- 2019 09 26 nr. 8 (Meldingen: uitzoeken waarom meldingen uit Bleiswijk en Berkel en Rodenrijs niet in lijst kwartaalrapportage staan.): dhr. Fortuyn constateert dat Bleiswijk en Berkel weer niet in de rapportage staan. De voorzitter constateert dat de wens leeft om dit voortaan wel te doen. Dhr. Spaans zegt dit toe.
- 2018 12 12 nr. 8 (Informatie avond Schiedam: n.a.v. vraag mogelijkheid bocht inzetten op 4000 ft i.p.v. 3000 ft, kortsluiten met LVNL): dhr. Ooijevaar vraagt om dit actiepunt met spoed af te handelen.
- 2019 06 27 nr. 3 (Laatkomers Transavia: meer inzicht verschaffen in "boosdoeners" en complexiteit toelichten): dhr. Schendstok vraagt of het antwoord op de vragen aan dhr. Vos (zie ingekomen stuk 4.c) voldoende is. Afgesproken wordt om dit te checken bij de stellers van de vragen. **(actie: secretaris)**

Er zijn verder geen opmerkingen n.a.v. van de actielijst.

c. vastgesteld verslag overleg 27 juni 2019

De vorige vergadering is afgesproken dat dhr. Schendstok een voorstel voor aanpassing van de tekst (pagina 6, punt 11.a, 2^e alinea) naar de secretaris zou sturen. Hij ziet deze aanpassing echter niet terug in het vastgestelde verslag.

(noot secretaris: na afloop van de vergadering hebben dhr. Schendstok en de secretaris gezamenlijk vastgesteld dat de voorgestelde wijziging wel degelijk correct verwerkt is.)

Er zijn verder geen opmerkingen n.a.v. het vastgesteld verslag.

6. Werkbezoek LVNL 6 november: follow up

LVNL informeert of dergelijke bijeenkomsten nut hebben. De voorzitter antwoordt bevestigend. Mw. V.d. Coevering vraagt om als er voortgang te melden is, dat in de CRO te doen.

Het laatste nieuws is dat het vervangen van het bakken aan de Doenkade vertraagd is door de stikstof problematiek. Verder zijn op 7 november nieuwe naderingen geïntroduceerd. De modernisering van de avionica geeft in het algemeen nieuwe mogelijkheden voor hinderbeperking. LVNL wil graag af en toe overleggen met mensen uit de regio, bijvoorbeeld beleidsmakers van gemeenten. 2 januari is al een eerste bijeenkomst. De voorzitter wil afspreken dat als er punten spelen, deze via de secretaris worden uitgezet bij de leden.

Dhr. Fortuyn is in gesprek met de luchthaven over ganzen. Momenteel is er nauwelijks last, maar hij vraagt zich af of meer afschot invloed zou hebben op de hoogte van het vliegpad. LVNL antwoordt ontkennend. Dhr v.d. Kleij voegt hieraan toe dat de luchthaven zich wel aan de regels moet houden.

7. Terug/voorblik BRR

Dhr. De Jong meldt dat de BRR partijen onderling afgestemde zienswijzen op de NDR voor de plan mer voor de luchtruimherziening hebben ingediend. Verder heeft de BRR besloten financieel bij te dragen aan de quick scans voor hinder beperking. Tenslotte wordt gewerkt aan de voorbereiding van zienswijzen op de luchtvaartnota.

8. Luchthavenbesluit

a. voortgang

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

b. inventarisatie in te brengen punten

In de vergadering van de CRO van 26 september 2019 is afgesproken te inventariseren wat de CRO in het nieuwe luchthavenbesluit opgenomen zou willen zien. De secretaris heeft daarom een uitvraag gedaan met aan alle leden van de CRO de vraag:

- Welke onderwerpen zou u graag in het luchthavenbesluit opgenomen willen zien?
- Heeft u per onderwerp ook al een idee over een concrete invulling? Zo ja, welke?

De voorzitter onderstreept dat het nadrukkelijk slechts als een inventarisatie te beschouwen is en niet meer dan dat.

Alleen van omwonenden en NMZH zijn inhoudelijke reacties binnengekomen. Zij vinden het zeer onbevredigend dat de andere partijen en dan met name de luchthaven, geen bijdrage hebben geleverd.

Dhr. Liebeek licht toe hoe de luchthaven het proces op weg naar een nieuw luchthavenbesluit wil gaan inrichten. Dat begint met een verkenning van het proces. Daarnaast komt dan de vraag wat allemaal

geregeld moet worden in een luchthavenbesluit. Dit is de reden waarom de luchthaven nu nog geen standpunten neerlegt.

Mw. Kuijpers vindt bovengenoemde afspraak maar "raar". De voorzitter wijst mw. Kuijpers erop dat ze er zelf bij was. Mw. Kuijpers antwoordt dat het haar niet zo voor de geest staat. Mw. V.d. Coevering vraagt zich af of je niet zou moeten wachten op de Luchtvaartnota.

Na nog verdere discussie wordt uiteindelijk afgesproken dat het uitgeschreven proces voorstel van de luchthaven naar de leden van de CRO wordt gestuurd met de vraag of zij zich hierin kunnen vinden. **(actie: RTHA/ secretaris)**

9 Meldingen hinder Vliegtuigbewegingen rondom RTHA

a. DCMR rapport 4^e kwartaal gebruiksjaar 2019

Volgens afspraak wordt alleen de jaarrapportage uitgebreid bespreken in de vergadering en worden de kwartaalrapportages ter kennisname aangeboden. Wegens tijdgebrek is dit agendapunt niet besproken.

10. Hinder beperkende maatregelen

a. rapportage werkgroep: toets inhoudelijke vereisten voorstellen 2019

Wegens tijdgebrek is dit onderwerp niet besproken. De voorzitter legt daarom aan de vergadering voor of de werkgroep door kan en concludeert dat het antwoord bevestigend is.

b. stand van zaken financiering quick scans algemeen

Wegens tijdgebrek is dit agendapunt niet besproken.

c. quick scan aanpassen vertekroute 06 als voorgesteld in MER (stand van zaken opdrachtverlening vervolgonderzoek)

Wegens tijdgebrek is dit agendapunt niet besproken.

11. Governance: brief van de BRR

Wegens tijdgebrek is dit agendapunt niet besproken.

12. Meten en berekenen vliegtuiggeluid: adviesrapport "Vliegtuiggeluid, meten, berekenen en beleven": presentatie door RIVM

Dhr. Smetsers van het RIVM en dhr. IJsselstein van het ministerie van I&W geven ieder een presentatie. **(bijgevoegd)**

Dhr. V.d. Bolt vraagt of L_{den} wel de beste methode is, want bewoners laten een heel ander geluid horen. Hij vraagt of er een verklaring is en of er eventueel aanvullende modellen voor hinder beleving zijn. Het RIVM antwoordt hier wel een idee van te hebben. Een getal aan het eind van het jaar staat immers ver af van het moment dat een vliegtuig daadwerkelijk over komt. In werkelijkheid beschrijft L_{den} de hinder best goed. Het rapport stelt een methodiek voor om vraagstuk op te pakken. Gedacht kan worden aan een eventuele combinatie met non-akoestische factoren.

Dhr. Schendstok vraagt of gebruik gemaakt zou kunnen worden van SEL (sound exposure level). Het RIVM antwoordt dat dit ook zou kunnen.

Dhr. IJsselstijn onderstreept dat de Minister alle aanbevelingen van het RIVM overneemt. Hij wil graag weten of de CRO behoefte heeft om hier nog een keer over te klankborden of anderszins de beleidsreactie wil bespreken. Afgesproken wordt dat de secretaris en DCMR met het ministerie afstemmen voor het antwoord op deze vraag. **(actie: secretaris/ DCMR)**

Dhr. De Jong maakt van de gelegenheid gebruik om een korte toelichting te geven op het burgermeetnet. In opdracht van PZH wordt momenteel een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en wensen. Sommige leden van de CRO zullen worden benaderd voor een interview. Dhr. Fortuyn memoreert dat de provincie dit initiatief genomen heeft naar aanleiding van een motie van Provinciale Staten. Hij heeft hier wel moeite mee, want hij vraagt zich af of dit niet het traject van het ministerie doorkruist. De voorzitter wijst erop dat deze trajecten in de praktijk op elkaar worden afgestemd.

Dhr. Fortuyn vraagt of het programma meten en rekenen nog invloed heeft op het Luchthavenbesluit. Dhr. IJsselstijn antwoordt dat het volledig in lijn is met de Luchtvaartnota en dat het los staat van het Luchthavenbesluit.

Dhr. Poot vraagt of het rapport van het RIVM ook handvatten levert voor de MKBA. Het RIVM antwoordt dat je dan al heel dicht bij regelgeving zit, en dat is een politieke afweging.

Dhr. Hartjes is projectleider voor de implementatie van Doc29 op regionale luchthavens. Hij maakt van de gelegenheid gebruik om een korte toelichting te geven op de stand van zaken. Momenteel wordt gekeken naar de mogelijkheden. Halverwege volgend jaar wordt het technisch antwoord verwacht. Afgesproken wordt dat de secretaris contact zal houden over de verdere betrokkenheid van de CRO. **(actie: secretaris)**

13. Ultrafijn stof: RIVM rapport effecten kortdurende blootstelling Schiphol: presentatie door RIVM

Mw. N. Janssen en mw. B. Janssen-Stelder van het RIVM geven een presentatie. **(bijgevoegd)**

Mw. Kuijpers vraagt onder verwijzing naar een toezegging van de Minister naar de ontwikkeling van normen. Het RIVM antwoordt dat advies aan de gezondheidsraad is gevraagd voor de ontwikkeling van normen in het algemeen. Echter dit duurt nog wel vijf tot tien jaar.

Dhr. V.d. Bolt begrijpt dat deze modelberekeningen speciaal voor Schiphol zijn gemaakt en wil graag weten of er ook zoiets voor RTHA komt. Het RIVM antwoordt dat er in de berekeningen aannames zitten voor de typen vliegtuigen en verwijst voor meer informatie naar de website van het RIVM.

Naar aanleiding van een vraag van mw. V.d. Coevering over cumulatie geeft het RIVM aan dat dit programma hier niet over gaat.

De voorzitter sluit af met de opmerking dat het RIVM altijd benaderd kan worden voor eventuele verdere vragen.

14. Rondvraag

Dhr. Fortuyn bedankt dhr. Poot voor zijn inzet.

15. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

postadres:

CRO luchthaven Rotterdam, t.a.v. E.R. Struch secretaris
p/a provincie Zuid-Holland, postbus 90602, 2509 LP DEN HAAG

website:

www.cro-rotterdam.nl